

Favrskov kommune
Torvegade 7
8450 Hammel
Att: ochr@favrskov.dk

Favrskov Kommune
Landbrug og Natur
Skovvej 20
8382 Hinnerup

Tlf. 8964 1010

favrskov@favrskov.dk
www.favrskov.dk

Dispensation efter Naturbeskyttelsesloven til oprensning i Hammel Møllebæk.

Der meddeles hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til vedligeholdelse af Hammel Møllebæk med maskine på strækningen fra st. 350 til 750 (Figur 1) samt til at oplægge det opgravede materiale langs vandløbet. Strækningen er ca. 400 meter og den løber gennem matrikel nr. 24a og 23d, Sall By, Sall samt sl, 2k, 6o, 6n og 6m, Vadsted By, Søby. Der meddeles ligeledes dispensation til at udføre oprensningen uden for den i regulativet fastsatte termin.

4. april 2019

Sagsbehandler:
Ole Borg Christensen

Tlf. 8964 5123
ochr@favrskov.dk

Personlig henvendelse:

Favrskov Kommune
Landbrug og Natur
Torvegade 7
8450 Hammel

Sagsnr.
710-2019-4094

Dokument nr.
710-2019-10479

Cpr./CVR-nr./Ejd.nr.

Figur 1. Hammel Møllebæk med stationering

Afgørelse

Favrskov Kommune meddeler hermed dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens¹ § 65, stk. 2. idet der dispenseres for Naturbeskyttelseslovens § 3.

---

¹ Lbk. nr. 934 af 27 juni 2017

Der dispenseres til vedligeholdelse af Hammel Møllebæk med maskine på strækningen fra st. 350 til st. 750. Herved genskabes den i regulativet fastlagte vandførings-
evne for Hammel Møllebæk.

Der dispenseres ligeledes til, at det oprensede materiale placeres langs vandløbet samt, at udførelsen kan gennemføres uden for den i regulativet fastsatte termin.

Vilkår

1. **Det oprensede materiale skal placeres i en bræmme langs vandløbet der ligger mellem 2 og 8 meter fra kronekanten på vandløbet**
2. **Det oprensede materiale skal placeres på nordsiden af vandløbet.**
3. **Det oprensede materiale skal spredes ud i et maksimalt 10 cm tykt lag inden for den i vilkår 1 beskrevne bræmme.**

Baggrund

Hammel Møllebæk er et offentligt vandløb, som er beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3. Favrskov Kommune er vandløbsmyndighed på strækningen. Vandløbets vedligeholdelse er fastlagt i *Regulativ Møllebæk fra 1988*.

Hammel Møllebæk er målt op på strækningen fra st. 0 til st. 1.406 Der er målt 24 vandløbsprofiler på strækningen. I gennemsnit er der opmålt et profil for ca. hver 58 meter. Opmålingen giver kun et billede af vandløbets form i den station, hvor opmålingen er udført. Opmålingen viser, at regulativet ikke er overholdt på dele af strækningen, hvilket betyder, at der skal foretages en oprensning på en strækning på ca. 400 meter.

Naturbeskyttelsesloven

Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m² eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljø- og fødevareministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb

Stk. 2. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af

1. heder,
2. moser og lignende,
3. strandenge og strandsumpe samt
4. ferske enge og biologiske overdrev,

når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Stk. 3. Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en sø eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, at forbuddet mod tilstandsændringer af vandløb ikke omfatter sædvanlige vedligeholdelsesarbejder.

Sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb er ikke en tilstandsændring, idet sædvanlig vedligeholdelse netop tilsigter at opretholde den hidtidige tilstand. Vedligeholdel-

sesarbejder i henhold til gældende vandløbsregulativer for offentlige vandløb kan derfor ske uden dispensation fra kommunalbestyrelsen. Det samme gælder almindelige vedligeholdelsesarbejder i private vandløb. Uden for begrebet sædvanlige vedligeholdelsesarbejder falder f.eks. opgravninger af vandløb, hvor man ud over at fjerne aflejringsmateriale uddyber vandløbets oprindelige leje. Det samme gælder afgravning af brinker og sider, således at vandløbets bundbredde bliver forøget.

I tilfælde, hvor det i et vandløb igennem længere tid ikke har været nødvendigt at rense op i forhold til den regulativmæssigt fastsatte skikkelse - kan der være tale om, at genoptagelse af tidligere vedligeholdelsespraksis vil udgøre en tilstandsændring, som kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Regulativ for Hammel Møllebæk

Hammel Møllebæks vedligeholdelse skal ske på basis af vandløbets vandføringsevne, fastlagt ved en teoretisk skikkelse. Regulativet indeholder i afsnit 3.2. et dimensionerings-skema, hvor vandløbets bundkote, bund bredde, fald og anlæg fremgår. På strækningen fra station 350 til station 750 skal bundbredden være 0,7 meter og anlæg 1:1.

Kontrol af vandløbet

Kontrol af vandløbe udføres i den grødefri periode, 1. januar til 30. april. Vandløbet opmåles efter behov eller mindst en gang hvert 10. år.

Oprensning

I henhold til regulativets punkt 7.4.10 iværksættes oprensning først når bunden i strømrønden er 10 cm over den regulativmæssige bund. Ved oprensningen må der ikke oprenses dybere end 10 cm under regulativmæssig bund med en tilsvarende reduktion i bundbredden. Oprensning af bundmateriale udføres i perioden 1. juni til 31. oktober. Oprensning af ler, grus og sten søges så vidt muligt at undgås.

Dog fjernes alle aflejringer, der hindre frit udløb fra lovligt etablerede rør- og grøftudløb. Sådanne mindre aflejringer kan fjernes hele året.

Grødeskæring

Vandløbet vedligeholdes i henhold til regulativets afsnit 7.4.5 3 gange om året, inden 1. juli, inden 1. august og inden 1. oktober. Grøden skæres i den strømrønde bredde, der er angivet under punkt 7.4.7. Grødeskæringen skal udføres således, at vandløbsbunden ikke påvirkes. Den afskårne grøde skal opsamles.

Arbejdsbælte

Desuden er følgende angivet i regulativets punkt 6,2 at de til vandløbet grænsende ejendommers ejere og brugere er i øvrigt pligtige at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejders udførelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde langs vandløbets bredder, hvorved bemærkes, at arbejdsbæltet normalt ikke bliver over 8 m bredt.

Kontrol af vandløbet

En kontrol af vandløbet er udført i 2018. Konklusionen på kontrollen er:

”Samstilling af opmåling fra 2015/2017 med gældende regulativmæssige dimensioner viser, at regulativet ikke er overholdt på strækningen fra ca. st 350 til ca. st 750.

I alle opmålte profiler ligger bunden i den regulativmæssige strømbredde mere end 10 cm over regulativmæssig bund.

Regulativet er således ikke opfyldt. I tilfælde af oprensning må der jfr. gældende regulativ, afgraves til 10 cm under regulativmæssig bund med en tilsvarende reduktion i bundbredden, svarende til regulativmæssige anlæg”.

Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn

Det miljømæssige mål for hele Hammel Møllebæk er i *Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn* fastsat til *god økologisk tilstand*. Den samlede nuværende tilstand i Hammel Møllebæk er ukendt. Tilstanden er ukendt for vandplanter, fisk og smådyr.

Vurdering i forhold til beskyttet natur

Arealerne langs vandløbet er udpeget som omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (Bilag 1). Hammel Møllebæk er ligeledes omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Naturtilstanden må derfor ikke ændres uden særlig tilladelse.

Det forventes, at oprensningen vil medføre en sænkning af vandstanden i vandløbet på mellem 5 og 20 cm. Dette vurderes, at ville medføre en påvirkning af de helt vandløbsnære arealer langs den strækning, hvor der oprenses.

Hammel Mølle Bæk

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at en vedligeholdelse med maskine, vil påvirke plante og dyrelivet i Hammel Møllebæk samt påvirke de nedstrøms liggende strækninger af vandløbet og Søbygård sø med materiale i forbindelse med udførelsen af vedligeholdelsen. Da det kun er en mindre del af Hammel Mølle bæk der vedligeholdes, vil planter og dyr hurtigt kunne reetablere sig på strækningen. Det er derfor Favrskov Kommunes vurdering, at vandløbet og Søbygård sø hurtigt vil genoprettes til den samme tilstand som før vedligeholdelsen.

Terrestriske § 3 arealer

Langs den strækning hvor der skal renses op, er der registreret følgende beskyttede naturtyper, eng, mose og overdrev (bilag 1). I forbindelse med oprensningen forventes det, at vandstanden i vandløbet sænkes med op til ca. 20 cm, langs den strækning der oprenses. Det vurderes, at oprensningen kun vil påvirke de helt vandløbsnære arealer, som er beskyttet eng. En vandstandssænkning på op til 20 cm antages, kun at ændre tilstanden på de naturtyper, der ligger tættest på Hammel Møllebæk marginalt, da de nærmeste arealer i forvejen er ret tørre, da de udgøres af en højereliggende bræmme på 8-25 meters bredde. Engarealerne længere væk vurderes ikke at blive påvirket af vandstandssænkningen. Arealerne her er meget våde af tilstrømmende grundvand, der stuer op bag den vandløbsnære forhøjede bræmme.

Oprrensning i Hammel Møllebæk sker med så store tidsmæssige mellemrum, at det er nødvendigt at meddele en dispensation. Det vurderes, at påvirkningen er minimal samt

at oprensningen fastholder den naturtilstand som passer med den skikkelse og vandføring som er fastlagt i regulativet.

Placering af det oprensede materiale

Langs vandløbet, er der en forhøjning, hvor engarealet ligger væsentligt højere end de bagvedliggende arealer. Denne bræmme har en varierende bredde fra ca. 8 til 25. meter. Højdeforskellen skyldes:

- at åren er blevet flyttet væk fra et naturligt slynget forløb i den laveste del af engen,
- deponi af det opgravede materiale fra anlæggelse af åens nuværende forløb,
- deponi af oprensede materiale fra mange års vedligeholdelse af åen,

Vegetationen i den tørre bræmme udgøres hovedsageligt af arter tilknyttet mere tør jordbund. Det vurderes derfor, at det ikke vil medføre en ændring i artssammensætningen af udjævnes opgravede sediment i en tykkelse på maks. 10 cm inden for den tørre bræmme.

Ved tidligere oprensninger er det opgravede materiale ligeledes blevet placeret på højre side (nord for vandløbet) af vandløbet, hvor det er blevet spredt ud i et bælte langs vandløbet.

Dispensation i forhold til at oprense uden for regulativets termin.

Der dispenseres, for oprensning uden for den i regulativet fastsatte termin for at tilgodese et afgrænsningsprojekt på arealerne langs Hammel møllebæk samt koordinere de 2 projekter så område påvirkes mindst muligt.

Vurdering i forhold til okkerloven

Hammel Møllebæk ligger i okkerpotentielt område klasse II. Da der ved vedligeholdelsen af vandløbet ikke vedligeholdes dybere end det er beskrevet i regulativet, vurderes det, at vedligeholdelsen ikke vil medføre en øget udledning af okker.

Væsentlighedsvurdering i henhold til habitatdirektivet

Ifølge bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 skal Favrskov Kommune foretage en vurdering af det ansøgte projekts eventuelle indvirkning på en række internationale naturbeskyttelsesområder samt visse beskyttede arter og deres levesteder.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Det ansøgte ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Nedstrøms ligger habitatområde nr. 45, Gudenåen og Gjærn Bakker samt Habitatområde nr. 14 Ålborg Bugt, Randers fjord og Mariager fjord. Habitatområderne ligger ca. 10 og 65 km nedstrøms projektområdet. Udpegningsgrundlaget for de 2 områder er bl.a. Vandløb med vandplanter, grøn kølleguldsmed, odder, Stavsild, flod og havlampret og en større række fugle tilknyttet vandmiljøet. Det vurderes, at det materiale der ved oprensningen skylles nedstrøms ikke vil påvirke ude i habitatområdet, da det vil aflejres, inden det når til området. Det er Favrskov kommunes vurdering, at det ansøgte projekts indvirkning på udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder er uvæsentlig.

Beskyttelsen af visse arter og deres levesteder

Kommunen har foretaget en gennemgang af eksisterende viden og har fundet, at der i området er en bestand af odder og spidssnudet frø, som hører til de særligt beskyttede arter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV. Det vurderes, at der kan forekomme odder og spidssnudet frø i området. Vandløbet påvirkes kun kortvarigt i forbindelse med udførelsen af vedligeholdelsen. Det vurderes, at en kortvarig påvirkning af vandløbet, ikke vil have nogen væsentlig påvirkning af oddere og spidssnudet frø i området. Oprensningen vurderes ikke, at påvirke de fugtige arealer der ligger langs med vandløbet i en sådan grad, at det vil påvirke odder eller spidssnudet frø væsentligt.

Favrskov Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekts indvirkning på bilag IV arter er uvæsentlig.

Begrundelse for afgørelsen

Hammel Møllebæk er et offentligt vandløb. Det er Favrskov Kommunes forpligtigelse, at vandløbet er vedligeholdt i forhold til den vandføringsevne og skikkelse, der er beskrevet i regulativet. Der er ikke udført en oprensning i Hammel Møllebæk i mere end 10 år. På grund af omfanget af den kommende oprensning, er det Favrskov Kommunes vurdering, at vedligeholdelsen kræver en dispensation i henhold til Naturbeskyttelsesloven.

Der er ved afgørelsen lagt vægt på, at vandløbets dyre- og planteliv forstyrres relativt kortvarigt og vandløbets og de vandløbsnære arealers miljøtilstand ikke forringes væsentligt eller varigt.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at den maskinelle vedligeholdelse ved oprensningen, vil medføre en forringelse af vandløbets dyre- og planteliv, men, at vandløbet i løbet af relativ kort tid, vil have genvundet den nuværende miljøtilstand. Da oprensningen foretages i midterste del af vandløbet kan dyr og planter drifte ned på den oprensede strækning. Det giver mulighed for, at vandløbets dyre- og planteliv hurtigere vil kunne retablere sig efter vedligeholdelsen.

Det er Favrskov kommunes vurdering at, de terrestriske arealer der ligger langs vandløbet påvirkes minimalt ved oprensningen.

Da det er Favrskov kommunes forpligtigelse, at sikre at den i regulativet beskrevne vandføring meddeles der en dispensation til oprensningen

Høring

Dispensationen har været sendt i høring hos lodsejerne. Der er ikke kommet bemærkninger til dispensationen.

Bortfald

Hvis dispensationen ikke udnyttes inden 3 år, bortfalder den.

Aktindsigt

Der gøres opmærksom på retten til aktindsigt, jævnfør Vandløbsloves § 77.

Klage m.v.

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Fødevarerklagenævnet efter reglerne i vedlagte klagevejledning. Klagefristen er 4 uger fra den dato tilladelsen er meddelt. **Klagefristen udløber således mandag d. 2. maj 2019.**

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden for 6 måneder fra offentliggørelsen.

Spørgsmål til sagen

Hvis du har spørgsmål til sagen er du velkommen til at kontakte Favrskov Kommune på telefonnummer 8964 1010 eller ved henvendelse på mail til favrskov@favrskov.dk.

Venlig hilsen

Ole Borg Christensen
Biolog

Kopi sendt til følgende lodsejere:

- Lene og Michael Jensen, Sall Skovvej 11, 8450 Hammel
- Bente Krogh Hanen, Sallvej 145, 8450 Hammel
- Jan Ibsen Rohde, Vadstedvej 120, 8450 Hammel
- Alf Søren Bødker, Standsborgvej 10. 8450 Hammel
- Bente Hellekjær Jensen, Standsborgvej 30, 8450 Hammel

Kopi sendt til følgende myndigheder, foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, Madsnedøgade 20, 2100 København Ø, dnfavrskov-sager@dn.dk
- DN lokalforening Favrskov, Favrskov@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, miljøkoordinator for vandområde 2, Jakob Kjær Madsen, jkm@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Botanisk Forening, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, def@entoweb.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, formanden@fritidsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Favrskov, favrskov@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Fiskeriinspektorat Øst, inspektoratoest@naturerhverv.dk
- Friluftsrådet, frfavrskov@gmail.com
- Moesgård Museum, ark@moesgaardmuseum.dk
- Center for Fiskeri hos NaturErhvervstyrelsen, fiskeri@naturerhverv.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Klagevejledning

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Du vil straks få besked, hvis der modtages klage. I tilfælde af klage må dispensationen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af klagemyndigheden, med mindre denne bestemmer andet.

Afgørelse iht. naturbeskyttelsesloven, jævnfør lovens § 86, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som har beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser som formål

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Natur- og Fødevarerklagenævnet opretholder afgørelsen. Natur- og Fødevarerklagenævnet kan dog i særlige tilfælde opheve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via Klageportalen, som du finder et link til på Natur- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside: www.nmkn.dk. Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på www.borger.dk og www.virk.dk, hvor du kan logge på med NEM-ID.

Klagen sendes via Klageportalen til Favrskov Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Kommunen i Klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Det koster et gebyr på kr. 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer at klage, som du skal betale med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager der i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.

Bilag

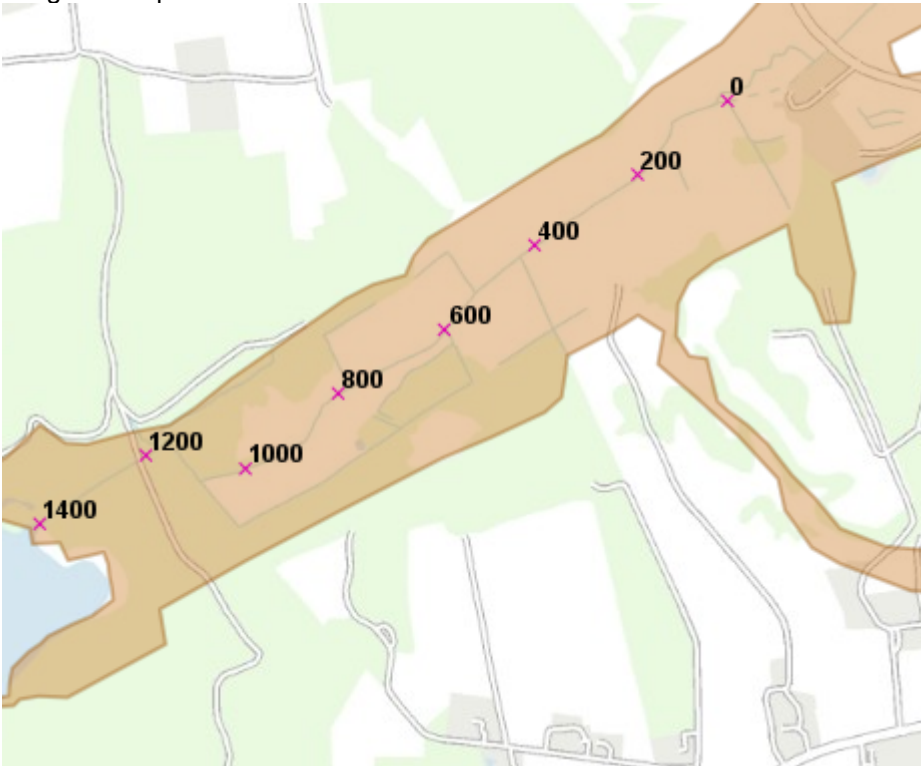
- 1) Kort over naturbeskyttede arealer langs strækningen.
- 2) Kort over okkerpotentiale langs vandløbet

Bilag 1 beskyttet natur

Grøn – Eng, Gul – Overdrev, Brun - Mose

Bilag 2 okkerpotentiale

Brun er okkerklasse 2